

EESTI KEEL TEISE KEELENA 8. KLASS

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli eesti keele kui teise keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab eesti keele oskuse tasemel, mis võimaldab iseseisvalt toimida eestikeelses keskkonnas ning jätkata õpinguid eesti keeles;
- 2) mõistab eesti kultuuri ja teiste kultuuride erinevusi ja mõtteviiside mitmekesisust ning väärtustab neid;
- 3) tunneb huvi Eesti kultuurielu vastu, huvitub eestikeelsetest kirjandusteostest, teatri- ja filmiloomingust, raadio- ja telesaadetest ning trükimeediast;
- 4) oskab kasutada eakohaseid eestikeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, internetti), et leida vajalikku infot ka teistes õppeainetes ja väljaspool õppetööd.

2. Õppeaine kirjeldus

Eesti keel kui teine keel kuulub A- ja B-võõrkeelte kõrval ainevaldkonda Võõrkeeled. Seda õpetatakse eesti keelest erineva õppekeelega koolis. Muukeelsete õpilaste jaoks on eesti keel teise keelena võõrkeele rollis, vaatamata sellele, et Eestis toetab selle õppimist ja õpetamist üldjuhul loomulik keelekeskkond. Eesti keel kui teine keel on muukeelsetele õpilastele sageli esimeseks kokkupuuteks emakeelest erineva keele ja kultuuriga. Üheks olulisemaks ülesandeks on huvi äratamine eesti keele ja kultuuri vastu, samas aga ka motivatsiooni tekitamine järgnevate võõrkeelte õppeks.

Eesti keele õppimise käigus omandab õpilane keeleoskusega rööbiti teadmisi Eesti riigist ja kultuurist; suhestub ümbritseva elu- ja kultuurikeskkonnaga, mis on eelduseks adapteerumisel Eesti ühiskonda. Rõhuasetus eesti keele kui teise keele tundides on interaktiivsel õppimisel ja keele aktiivsel kasutamisel. Keeleteadmised (hääldus, grammatika, sõnavara) ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Läbi kõikide kooliastmete on oluline osa paaris- ja rühmatööl (rollimängud, dramatiseeringud, ajurünnakud, väitlused jne). Õppimise käigus arendatakse õpioskusi, näiteks oskust seada endale õpieesmärke ja analüüsida õpitulemusi. Eesti keele kui teise keele õpetuses on leidnud oma koha arvuti kui õppe- ja töövahend.

Nüüdisaegne keeleõpe on allutatud kommunikatiivsetele vajadustele, lähtutakse õppijast ja tema suhtluseesmärkidest. Keeleõppes on oluline eelkõige keele kasutamise oskus, mitte pelgalt keele struktuuri tundmine. Keeleline korrektsus kujuneb õppijal pikaajalise töö tulemusena.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised (hääldus, grammatika, sõnavara) ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu, mistõttu ka õpitulemused on esitatud osaoskuste kaupa. Osaoskusi õpetatakse integreeritult.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Põhikoolis on teemade käsitlemisel lähtepunktiks „Mina ja minu lähiümbrus”. Kõigis kooliastmetes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht võivad olla erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Kõigis kooliastmetes peab õppijat motiveerima ning kujundama temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija edusamme.

Eesti keele kui teise keele õppe kirjeldus on üles ehitatud, lähtudes keeleoskustasemete kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis. Õpitulemused on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel kõigi võõrkeeltega. Raamdokumendi ja Euroopa keelemapi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi õppima eesti keelt kui teist keelt nagu muidki võõrkeeli, arvestada õppija ealist ning individuaalset eripära, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning andma õpilastele objektiivset tagasisidet saavutatu kohta. Kõik see toetab õpimotivatsiooni püsimist ning iseseisva õppija kujunemist.

Eesti keele arendamise strateegiast tulenevalt seab riiklik õppekava eesmärgi liikuda B2 keeleoskustaseme saavutamise poole põhikooli lõpuks. Põhikooli lõpetaja hea õpitulemus eesti keeles teise keelena on B1.2 ja väga hea õpitulemus B2.1.

Keeleoskuse hea tase 3. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A 1.2.	A 1.2.	A 1.2.	A 1.2.

Keeleoskuse hea tase 6. klassi lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
A 2.2.	A 2.2.	A 2.2.	A 2.2.

Keeleoskuse tasemed põhikooli lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
rahuldav õpitulemus	B 1.1.	B 1.1.	B 1.1.	B 1.1.
hea õpitulemus	B 1.2.	B 1.2.	B 1.2.	B 1.2.
väga hea õpitulemus	B 2.1.	B 2.1.	B 2.1.	B 2.1.

Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse õppijakeskse võõrkeeleõppe tähtsamatest põhimõtetest:

- 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiatega kujundamine;
- 2) keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õppija huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) kasutamine;
- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ja nõustajaks teadmiste omandamise protsessis;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine lähtuvalt õppija eesmärkidest ning vajadustest.

3. 8. klassi õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- 1) suhtleb eesti keeles igapäevastes suhtlusolukordades nii koolis kui ka väljaspool kooli;
- 2) mõistab kõike olulist endale tuttavatel teemal;
- 3) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane;

- 4) oskab koostada lihtsat teksti tuttavale teemal;
- 5) on omandanud esimesed teadmised Eesti kultuuriloost, loeb katkendeid eestikeelsest eakohasest kirjandusest, vaatab õpetaja soovitusel filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 7) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning on võimeline kohandama oma õpistrateegiaid.

4. 8. klassi õppesisu

MINA JA TEISED

Suhtlemine elusolendite vahel. Kuidas avaldada tänu, kahetsust. Tähtsad asjad inimeste elus. Viisakas käitumine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS

Kodu ja lähiümbruse korrashoid, käitumine koduümbruses ja looduses, keskkonnasäästlikkus, turvalisus. Kadriorg. Peipsi järv. Peretraditsioonid.

EESTI

Eesti linnad: Tartu. Võru. Pärnu. Eesti teatrid. Kuulsad inimesed. Eesti kirjanikud, luuletajad.

RIIGID JA NENDE KULTUUR

Eesti Vabaõhumuuseum. Talurahva arhitektuur. Jõulud Palamuse muuseumis. Oskar Lutsu majamuuseum. Vanasõnad. Eesti muinasjutud. Rahvakalendri tähtpäevad.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ

Muljed esimesest koolipäevast, koolimaja kirjeldus. Klassiaktiivi valimine. Reisisellide matkaklubi. Esmaabi suusamatkal. Tee küsimine ja juhamine. Viisakad liiklejad. Kuidas õnnitleda.

VABA AEG

Vaba aja veetmise võimalused. Puhkamise võimalused Eestis. Ettevalmistus matka- ja reisivarustuse valimine.

5. Õppetegevus

8. klassis suurened kuulamis-, rääkimis-, lugemis- ja kirjutamiseosakaal. Suurened loovülesannete osa. Laieneb sõnavara. Jätkub kõigi nelja osaoskuse võrdne arendamine. Õpetaja julgustab õpilast kasutama eesti keelt aktiivselt ka keelekeskkonnas (nt muuseumitund, õppereisid, õpilasvahetus). Õpilased osalevad senisest enam Eesti kultuurielus (nt teatri, kontserdi ja muuseumi ühiskülastus). Õpetaja suunab õpilast lugema lühemaid, nii kohandatud kui ka autentseid eakohaseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kirjutamisoskuse arendamiseks kasutatakse erinevat liiki loovtöid. Õpilased hakkavad lähenema keeleõppele analüüsivalt. Õpilane õpib mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ning nendega arvestama. Õpetaja ergutab õpilast huvi tundma eesti kultuuri ning ühiskonnas toimuva vastu. Osaoskuste arendamiseks:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine, sh iseseisev lugemine;
- 2) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (ajaleheartiklid, uudised, filmid);

- 3) loovtööd (nt lühikirjandid, isiklikud kirjad, teadaanded, kuulutused, lühiülevaated);
- 4) projektitööd;
- 5) referaat, lihtsam uurimistö;
- 6) suulised ettekanded (nt projektitööde, referaatide, iseseisva lugemise kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine eestikeelsetest teatmeallikatest (nt ajalehed, infovoldikud, internet).

6. Füüsiline õpikeskkond

- 1) Kool korraldab õppe vajaduse korral rühmades.
- 2) Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatöökõks ning ümarlauavestlusteks.
- 3) Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni.
- 4) Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja –vahendeid.
- 5) Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

7. Hindamine

Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes tagasisidet eelkõige selle kohta, mida õpilane on hästi teinud. Ülesande eesmärgist lähtuvalt hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Vigu käsitletakse keeleõppe loomuliku osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

Õpetaja valib töövormid (tunni või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida (kirjeldada seda, mida ta teha oskab ning mida uut ja huvitavat ta on õppinud või teada saanud). Õpilasel peab olema võimalus saada tagasisidet oma keeleoskustaseme kohta.

Eesti keele õpimise käigus saab õpilane hindeid oma töö tulemuse järgi. Hindamise toimub järgmise skaala järgi:

Hinde "5" ("väga hea") saab õpilane, kelle kirjalik töö/vastus on õige ja täielik. 90-100 % maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinde "4" ("hea") saab õpilane, kelle kirjalik töö/vastus pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. 75-89% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinde "3" ("rahuldav") saab õpilane, kelle kirjaliku töö/vastuse tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid esineb olulisi ebatäpsusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist. 50-74% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinde "2" ("puudulik") saab õpilane, kelle kirjalikus töös/vastuses on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ka suunamise ja juhendamise korral. 20-49% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinde "1" ("nõrk") saab õpilane, kelle kirjalikust tööst/vastusest järeldeb nõutavate teadmiste ja oskuste puudumine. 0-19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Õpilasele pannakse veerandihinne välja õppeveerandi lõpul antud õppeveerandi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud veerandihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu. Veerandis on 1 arvestlik kontrolltöö. Juhul, kui õpilane puudub kontrolltöö kirjutamise ajal, peab ta selle järgi tegema kümne päeva jooksul töö kirjutamisest. Kui õpilane oli kontrolltöö ajal haige, teeb ta kontrolltöö pärast tervenemist kokkuleppel õpetajaga.